

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПРЕДСТАВНИЦЬКИХ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ

У статті розглянуто проблемні напрями діяльності органів місцевого самоврядування як представницьких, а також здійснена спроба формулювання законодавчих шляхів їх вдосконалення. Зокрема, пропонується внесення змін до Закону України «Про місцеве самоврядування» щодо вдосконалення правового статусу голови місцевої ради як представницького органу.

Ключові слова: місцеве самоврядування, місцева рада, голова місцевої ради, представницький орган.

Відповідно до статті 5 Конституції України носієм суверенітету і єдиним джерелом влади у Україні є народ. Народ здійснює владу безпосередньо та через органи державної влади й органи місцевого самоврядування. Важливою умовою підвищення демократизації України є продовження реформування системи місцевого самоврядування з метою підвищення його ефективності, адже громадяни України реалізують свої права на участь у місцевому самоврядуванні через представницькі органи (сільські, селищні та міські ради) та органи самоорганізації населення.

Досвід країн із міцним громадянським суспільством і правовою державою свідчить, що у умовах становлення демократичних традицій, як це має місце у Україні, забезпечення реальної участі громадськості у політичному житті держави та суспільства, зокрема – у вирішенні питань місцевого самоврядування, стає однією з необхідних умов практичного врегулювання проблеми впливу населення (територіальних громад міст, селищ і сіл) на формування місцевої політики [11, с. 1].

Активна інтеграція України у європейські структури зумовлює необхідність підняття статусу і ефективності місцевого самоврядування, реального забезпечення громадянам прав на участь у місцевому самоврядуванні шляхом вдосконалення чинного законодавства.

Юридична практика та діяльність муніципальних органів переконливо свідчать про наявність значного кола нерозв'язаних практичних проблем. Тому особливої актуальності сьогодні набувають дослідження теоретичних та особливо практичних моментів діяльності представницьких органів місцевого самоврядування у Україні.

Значний вплив на розробку окресленої проблематики справили праці вчених: В. Б. Авер'янова, О. В. Батанова, С. В. Гавриша, Р. К. Давидова, О. Л. Копиленка, В. В. Кравченка, П. М. Любченка, І. Л. Литвиненко, Н. А. М'яловицької, Н. Р. Нижник, М. П. Орзіха, М. В. Пітцика, В. Ф. Погорі-

ка, Д. М. Притики, М. О. Пухтинського, А. О. Селіванова, В. Ф. Сіренка, Є. А. Тихонової, Ю. М. Тодики, О. Ф. Фрицького, Г. В. Чапали, О. В. Чернецької, О. Н. Ярмиша та ін.

У працях українських науковців увага приділяється окремим питанням вдосконалення інститутів місцевого самоврядування, зокрема діяльності місцевих рад, проблемі місцевого самоврядування як форми народовладдя або ж праву громадян на участь у місцевому самоврядуванні України, місцевим референдумам та ін. Питання комплексного виокремлення проблем представницьких органів місцевого самоврядування вивчено не достатньо.

Метою наукової праці є з'ясування проблемних напрямів діяльності органів місцевого самоврядування як представницьких і формування законодавчих шляхів їх вдосконалення.

Публічна влада має різну юридичну природу, інституалізована різними підсистемами, а саме державною владою і місцевим самоврядуванням, та здійснюється різними органами у відповідних організаційно-правових формах [1, с. 121].

З самого початку існування України як незалежної держави мали місце постійна трансформація структури місцевої влади і зміна переконань щодо місця і ролі місцевого самоврядування. Значене можна найяскравіше проілюструвати на прикладі зміни законодавства про вибори до органів місцевого самоврядування.

Логічним є принцип, згідно з яким державні функції і повноваження повинні делегуватися органам, які є найближчими до громадян, тобто органам місцевого самоврядування.

У найзагальнішому вигляді поняття “самоврядування” характеризує міру участі соціальної спільності у відносинах з управління, ступінь реалізованості її інтересів та відособлення управлінської системи від цих інтересів. На відміну від терміна “демократія”, що пов'язується виключно з організацією державної влади і відображає зовні-

шню форму, поняття “народовладдя” і “самоврядування” вживаються насамперед щодо сутності, змісту, відображаючи зокрема стан реалізованості ідеї належності суспільної влади її першоджерелу – соціальній спільності. Термін “народовладдя” дозволяє лише обмежене використання, за значенням він фактично зводиться до самоврядування державно-організованого суспільства [2, с. 13].

На думку К. В. Михайловської, сформована у Україні система місцевого самоврядування як формальне втілення народовладдя насправді унеможливує реалізацію багатьох принципів демократії, вироблених практикою західноєвропейських держав, зокрема принципу субсидіарності, самостійності у прийнятті рішень, свободи ініціативи у межах закону та ін. У сучасних трансформаційних процесах, які охоплюють інтеграцію, уніфікацію, децентралізацію та розвиток локальних традицій, відбувається реформування систем місцевого самоврядування, переосмислення їх вагомості та ролі у соціально-політичному розвитку [3, с. 1].

Органи місцевого самоврядування є органами народного представництва, виступають основною ланкою легітимізації публічної влади, єдиним джерелом якої є народ [4, с. 103]. Вони виражають волю територіальної громади, надають їй загальнообов’язкового характеру і здійснюють владу від їх імені та у їх інтересах [1, с. 121].

Місце представницького органу у системі місцевого самоврядування досить чітко окреслено у Європейській хартії місцевого самоврядування, яка віддає їм пріоритет відносно інших органів місцевого самоврядування. Відповідно до Європейської хартії місцевого самоврядування (далі – Хартія), місцеве самоврядування означає право і спроможність органів місцевого самоврядування у межах закону здійснювати регулювання і управління суттєвою часткою суспільних справ, які належать до їхньої компетенції, у інтересах місцевого населення. Це право здійснюється радами або зборами, члени яких вільно обираються таємним голосуванням на основі прямого, рівного, загального виборчого права і які можуть мати підзвітні їм виконавчі органи [5].

Це положення Хартії отримало логічний розвиток у Законі України «Про місцеве самоврядування у Україні», який закріплює пріоритетне значення представницьких органів шляхом встановлення їх виключної компетенції (ст. 26). До представницьких органів Конституція України та Закон України «Про місцеве самоврядування у Україні» відносять сільські, селищні, міські ради – вони представляють сільські, селищні, міські громади та здійснюють від їх імені та у їх інтересах функції і повноваження місцевого

самоврядування, визначені Конституцією та законами України [6].

Представницький орган місцевого самоврядування – це виборний орган (рада), який складається з депутатів. Тому природним буде твердження, що наявність представницького органу, що обирається членами територіальної громади, – обов’язкова ознака місцевого самоврядування.

Характерними ознаками представницьких органів місцевого самоврядування є такі: по-перше, формування представницьких органів шляхом виборів, у результаті яких місцеві ради отримують політико-правовий мандат безпосередньо від виборців, що у свою чергу, призводять до їх легітимної діяльності; по-друге, представницький орган насамперед здійснює функції прямого народного представництва з найбільш повним вираженням волі виборців при прийнятті важливих рішень, віднесених до їх відання, забезпечується тим самим захист інтересів населення [1, с. 122].

Міське самоврядування є формою публічно-владного регулювання соціальною спільнотою (групою індивідів, об’єднаних рядом спільних інтересів завдяки компактному проживанню на певній території) окремих сфер власної життєдіяльності, що, на відміну від централізованого державного управління, здатне забезпечити найбільш повне виявлення і реалізацію інтересів такої спільноти [2, с. 11].

Однак, слід зазначити, що і сільський, селищний, міський голова теж обирається відповідною територіальною громадою на основі загального, рівного, прямого виборчого права шляхом таємного голосування у порядку, визначеному законом, і здійснює свої повноваження на постійній основі. Крім того, він є головною посадовою особою територіальної громади відповідного села (добровільного об’єднання у одну територіальну громаду жителів кількох сіл), селища, міста; очолює виконавчий комітет відповідної сільської, селищної, міської ради, головує на її засіданнях; не може бути депутатом будь-якої ради; на сільських, селищних, міських голів поширюються повноваження та гарантії депутатів рад. Тому можна стверджувати, що і сільський, селищний, міський голова теж є своєрідним представницьким органом як і глава держави, має представницький мандат від своїх виборців. Зазначену особливість необхідно відобразити законодавчо. Хоча ратифікована Україною Європейська хартія місцевого самоврядування передбачає здійснення місцевого самоврядування радами або зборами, однак вказане не буде їй суперечити.

Отже, частину 1 статті 12 Закону України «Про місцеве самоврядування» необхідно виписати у такій редакції: «Сільський, селищний, місь-

кий голова є головною посадовою особою та представляє територіальну громаду відповідного села (добровільного об'єднання у одну територіальну громаду жителів кількох сіл), селища, міста».

Така редакція вказаної статті усуне дискусії щодо правового статусу сільського, селищного, міського голови та підкреслить його роль як представницького органу, яким він на сьогодні фактично і є.

Враховуючи зазначене вище, слід резюмувати, що до представницьких органів місцевого самоврядування слід віднести сільські, селищні, міські ради та їх голів.

Для того, щоб запропонувати своє бачення вдосконалення діяльності представницьких органів місцевого самоврядування, необхідно спочатку виділити комплекс проблем, які підлягають вивченню у цій сфері.

Серед таких загальних проблем становлення і розвитку діяльності представницьких органів місцевого самоврядування у Україні можна виділити: конституційно-правові, соціально-політичні, фінансово-економічні. Зазначені проблеми постають із постійної трансформації політичної системи, фінансово-економічних відносин, ревізії конституційно-правових засад форми держави.

Вдосконалення конституційно-правового регулювання пов'язане з розв'язанням таких проблем у діяльності представницьких органів місцевого самоврядування: завершенням реформування адміністративно-територіального устрою, передусім у напрямі формування самодостатньої низової адміністративно-територіальної одиниці; вдосконаленням виборчого законодавства у напрямку прозорості та демократизації виборів до представницьких органів місцевого самоврядування; розвитком законодавства про місцеві референдуми; забезпеченням реальної участі громадян у вирішенні питань місцевого значення.

Представницькі органи самоврядування як виборні є органами, що здійснюють особливу функцію прогностичного характеру: виявлення і формування інтересів населення місцевого самоврядування, тобто вироблення на підставі порівняння, обговорення, консенсусу загальної волі багатьох депутатів, які, у свою чергу, висловлюють інтереси певних груп населення, і у підсумку – розробка рішень, що визначають шляхи розвитку місцевого самоврядування [7, с. 123].

Реальна участь територіальної громади у вирішенні питань місцевого значення повинна стати якісною передумовою формування ефективної політики муніципального самоврядування з метою забезпечення прав і потреб суспільства у цілому та кожного її представника, зокрема.

Як відомо, згідно з ч. 1 статті 141 Конституції України, громадяни обирають не ради, а

депутатів місцевих рад. Це, у свою чергу, означає, що виборча система, яка застосовується на місцевих виборах, повинна забезпечити персональне голосування за конкретного депутата [4, с. 102]. Відповідно до Закону України «Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів», вибори депутатів сільських, селищних рад проводяться за мажоритарною системою відносної більшості у одномандатних виборчих округах, на які поділяється територія відповідно села (кількох сіл, жителів яких добровільно об'єдналися у сільську громаду), селища; вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласних, районних, міських, районних у містах рад проводяться за змішаною (мажоритарно-пропорційною) системою; вибори сільських, селищних, міських голів проводяться за мажоритарною системою відносної більшості у єдиному одномандатному виборчому окрузі [8].

Отже, простежується певна непослідовність щодо виборів депутатів відповідних рад і голів низового рівня. Зокрема, вибори депутатів сільських, селищних рад проводяться за мажоритарною системою, а вибори депутатів міських, районних у містах рад проводяться за змішаною (мажоритарно-пропорційною) системою. Вибори до всіх рад місцевого самоврядування низового рівня повинні проводитися за мажоритарною системою для того, щоб усунути двозначність розуміння та тлумачення зазначеного закону і практики його застосування, а також для підвищення ефективності діяльності вказаних представницьких органів.

Як слушно зазначає О. В. Чернецька, аналіз виборчого законодавства щодо застосування виборчої системи на місцевих виборах дає змогу зробити висновок, що Україна й досі перебуває у пошуках щодо запровадження оптимальної виборчої системи, яка б відповідала джерелам народного представництва за європейськими стандартами [4, с. 102].

У функціях представницьких органів місцевих рад найбільш широко проявляється соціальне призначення місцевого самоврядування. Як суттєвий елемент правового статусу представницьких органів місцевого самоврядування функції обумовлюють конкретно-предметну визначеність цих основних органів у системі самоврядування. Вони є своєрідною основою, з якої витікають повноваження, форми й методи діяльності рад. Однак, методологічні відмінності між владними повноваженнями місцевого самоврядування і делегованими місцевим органам державними повноваженнями не зовсім усвідомлені як державними органами влади, так і самим місцевим самоврядуванням.

Найболючішим є питання про повноваження місцевого самоврядування. При встановленні компетенції місцевого самоврядування не повною мірою був дотриманий принцип субсидіарності, передбачений статтею 4 Європейської хартії місцевого самоврядування [9, с. 377-378]. Внаслідок цього суттєва частина повноважень місцевого самоврядування отримала статус «делегованих», а формат розподілу повноважень між органами місцевого самоврядування та місцевими органами виконавчої влади призвів до виникнення «конкуренції компетенцій», коли одні й ті ж питання опинилися у сфері впливу різних органів публічної влади.

Органи місцевого самоврядування повинні бути зорганізовані таким чином, щоб не допускати впливу деструктивних факторів як відцентрового, так і доцентрового руху, які можуть порушити процес управління територією [10, с. 13]. Тому необхідно підвищити роль і значення представницьких органів місцевого самоврядування, здійснити чіткий розподіл повноважень між радою та її виконавчими органами, перевести ряд повноважень із делегованих до власних повноважень місцевого самоврядування.

Звичайно, є зрозумілим те, що завдання та інтереси місцевої влади та центру не завжди збігаються. Завдання представників усіх рівнів влади полягає у тому, щоб дотримуватись розумного розподілу повноважень та усвідомити, що будь-яка їхня діяльність у регіонах відбивається на соціально-економічній ситуації регіонів і держави. У конкретних територіальних одиницях щільного проживання громадян повинні створюватись умови для реалізації гарантованих державою прав і свобод, а також забезпечуватись можливості гідного проживання.

Наявність органів місцевого самоврядування як юридичного інституту без реального здійснення громадянами свого права на участь у ньому може перетворитися на формальний інститут прийняття управлінських рішень місцевими органами влади.

З метою забезпечення прав і потреб територіальної громади у цілому та кожного її представника, зокрема, необхідно реалізувати справжню участь громадян у вирішенні питань місцевого значення. Саме реальна участь громадян у вирішенні питань місцевого значення має стати передумовою формування ефективної політики муніципального самоврядування.

Реалізація конституційного права громадян на участь у місцевому самоврядуванні може здійснюватися у двох напрямках: розв'язання загальнодержавних проблем та застосування ефективних засобів здійснення місцевої політики щодо забез-

печення громадянами їх прав на участь у місцевому самоврядуванні. Законодавство України про місцеве самоврядування потребує радикальної трансформації та оновлення з метою наближення його до високих європейських стандартів. Необхідність проведення муніципальної реформи набула ще більшої актуальності у контексті реформи політичної системи.

Забезпечення сталого розвитку конституційних принципів місцевого самоврядування можливе лише на основі кардинальної зміни вектора державотворення, переходу від концентрації влади, повноважень і ресурсів у центрі до їх перерозподілу на користь територіальних громад відповідно до принципів Європейської хартії місцевого самоврядування [11, с. 12].

На сучасному етапі становлення інституту місцевого самоврядування (з обов'язковим забезпеченням конституційних прав громадян) великого значення набуває існування інституту відповідальності виборних осіб місцевого самоврядування. Це досягається кількома шляхами: завдяки періодичності виборчого процесу, контролю самих виборців, дотримання обмежень щодо виконання повноважень депутата місцевої ради. Необхідність довіри населення та громадських організацій до державних органів та органів місцевого самоврядування, до представників рад всіх рівнів є передумовою створення та існування демократичної країни, що характеризується правовою державою з міцним громадянським суспільством.

Особливе місце у досягненні цієї мети належить саме депутатам місцевих рад. Проблема взаємозв'язку депутата місцевої ради з громадянами відповідної територіальної одиниці є визначальною у процесі творення необхідного сьогодні взаємодоповнюючого діалогу між представницьким органом місцевого самоврядування і місцевою громадою. Актуальним є питання відповідальності депутата перед своїми виборцями та громадою у випадку невиконання ним покладених обов'язків, що призводить до порушення прав людини і громадянина.

Як слушно зауважив Р. Т. Чернега, необхідність довіри до державних органів та органів місцевого самоврядування, до представників рад всіх рівнів є передумовою створення та існування демократичної країни, що характеризується правовою державою з міцним громадянським суспільством. Важливе місце у досягненні цієї мети належить саме депутатам місцевих рад [11, с. 11].

Покращення діяльності органів місцевого самоврядування залежить від розгляду на сесіях рад у найбільш актуальних і життєво важливих питань забезпечення й охорони прав та свобод громадян, підвищення активності їх обговорення, конкрет-

ності та результативності рішень, що приймаються. Відповідні рішення повинні базуватись на ретельній їх підготовці у постійних комісіях, із залученням фахівців, громадськості, у необхідних випадках доцільним є використання опитування населення, анкетування з подальшим урахуванням громадської думки [12, с. 9].

Депутати, постійні комісії, рада у цілому на пленарних засіданнях мають ширше використовувати свої контрольні повноваження шляхом проведення предметних слухань, скасування актів виконавчих органів, які порушують права громадян, проведення депутатських розслідувань.

Діяльність органів місцевого самоврядування зумовнюється потребами об'єкта (територіальної громади, соціальної групи) і здійснюється шляхом використання вироблених практикою відповідних об'єктивних форм і методів. До таких форм слід також зарахувати контроль за виконанням депутатами та сільськими, селищними, міськими головами своїх передвиборчих програм та наказів виборців; використання виборцями щодо депутатів, міських, селищних, сільських голів важелів відповідальності за невиконання своїх зобов'язань перед виборцями; контроль за виконанням вже прийнятих рішень; підготовка альтернативних проектів з конкретних питань; діяльність громадських рад і дорадчих груп при сільських, селищних, міських головах [1, с. 121].

Проблеми публічної влади у Україні не обмежуються законодавством. Якби країна жила суворо за законами, проблем було б значно менше. Основні дії скеровувались би на вдосконалення законів, що сприяло б кардинальній зміні ситуації – подальшому розвитку місцевої демократії. У державі виникла суттєва невідповідність між вимогами чинного законодавства і реальною політичною ситуацією [13, с. 131].

Муніципальна влада може відіграти вирішальну роль у запобіганні або подальшій нейтралізації деструктивної діяльності антидемократичних політичних сил, що прагнуть відродження тоталітаризму. Звідси однією з найважливіших особливостей муніципальної влади, прямо пов'язаних із природним правом, є втягування на конституційну орбіту приватноправових положень як нормативних принципів публічного права [14, с. 5].

На думку, В. Б. Лаврика, остаточним результатом розв'язання соціально-політичних проблем місцевого самоврядування має стати розбудова справжньої повноцінної європейської моделі місцевого самоврядування, проведення цілеспрямованої державної регіональної, муніципальної політики [13, с. 134].

Найгострішими проблемами вдосконалення діяльності представницьких органів місцевого самоврядування залишаються на сьогодні фінансо-

во-економічні. Фактично виконання тих чи інших функцій місцевого самоврядування у більшості регіонів України залежить від державного фінансування [15, с. 130]. Сьогодні скорочуються державні видатки на соціальну сферу, і тому незалежний розвиток місцевого самоврядування потребує інших джерел фінансування: фактично за рахунок своїх ресурсів, але таких «власних» надходжень не завжди достатньо.

Для створення ефективного механізму реалізації органами місцевого самоврядування своїх представницьких функцій у фінансово-економічній сфері необхідно створити дієву систему місцевих фінансів; вдосконалити міжбюджетні відносини; вдосконалити податкову базу місцевого самоврядування; розв'язати проблеми у сфері земельних відносин; забезпечити ресурсний розвиток територіальних громад; реформувати житлово-комунальне господарство.

Отже, першочерговими завданнями для вдосконалення діяльності представницьких органів місцевого самоврядування є: прийняття нової редакції Закону України «Про місцеве самоврядування у Україні», де слід більш чітко регламентувати питання компетенції рад та їх голів; внесення змін до Закону «Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів» щодо мажоритарної виборчої системи до низових місцевих рад.

Література

1. Чернецька О. В. Представницькі органи місцевого самоврядування у системі публічної влади: конституційно-правова природа / О. В. Чернецька // Часопис Київського університету права. – 2010. – № 2. – с. 119-123
2. Чапала Г. В. Місцеве самоврядування у системі публічної влади: автореф. ди с. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12. 00. 01 – «Теорія та історія держави і права; історія політичних і правових вчень» / Г. В. Чапала. - Х., 2004. - 19, [13] с.
3. Михайловська К. В. Місцеве самоврядування як форма народовладдя: особливості інституційної моделі у Україні: автореф. ди с. на здобуття наук. ступеня канд. політ. наук: спец. 23. 00. 02 – «Політичні інститути та процеси» / К. В. Михайловська. – О., 2009. - 19, [1, 11] с.
4. Чернецька О. В. Народний суверенітет та формування представницьких органів місцевого самоврядування: аспекти співвідношення та реалізації / О. В. Чернецька // Часопис Київського університету права. – 2010. – № 4. - с. 101-105
5. Європейська хартія місцевого самоврядування від 15 жовтня 1985 року: Хартію ратифіковано Законом від 15. 07. 97 № 452/97-ВР [Елект-

ронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної Ради України // Режим доступу: <http://portal.rada.gov.ua>

6. *Про місцеве самоврядування у Україні*: Закон України від 21 травня 1997 року № 280/97; за станом на 17. 02. 2011 № 3038-VI-ВР [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної Ради України // Режим доступу: <http://portal.rada.gov.ua>

7. *Муніципальне право України*: навч. посібник / [за ред. В. Ф. Погорілка, О. Ф. Фрицького]. – Юрінком Інтер, 2006. – 590 с.

8. *Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів*, Закон України від 10 липня 2010 року № 2487-VI // Відомості Верховної Ради України – 2010. – № 35-36. - Ст. 491.

9. *Муніципальне право України*: навч. посібн. / [В. В. Кравченко, М. В. Пітцик]. – К., Атіка, 2003. – 304 с.

10. *Крестева Ю. В.* Інститут місцевого самоврядування у Україні: автореф. ди с. на здобуття наук. ступеня кандидата політ. наук: спец. 23. 00. 02 – «Політичні інститути та процеси» / Ю. В. Крестева. – Львів, 2002. – 20, [13] с.

11. *Чернега Р. Т.* Право громадян на участь у місцевому самоврядуванні України: стан та шляхи

вдосконалення: автореф. ди с. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12. 00. 02 – «Конституційне право» / Р. Т. Чернега. – К., 2007. – 18, [11, 12] с.

12. *Литвиненко І. Л.* Діяльність органів місцевого самоврядування по забезпеченню конституційних прав та свобод людини і громадянина: автореф. ди с. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12. 00. 02 – «Конституційне право» / І. Л. Литвиненко. – Київ, 2003. - 19, [9, 12] с.

13. *Лаврик В. Б.* проблеми становлення та розвитку місцевого самоврядування / В. Б. Лаврик // *Держава і право: Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. Випуск 25.* – К. : Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2004. – С. 131-135.

14. *Орзих М. Ф.* Конституционное право: отрасли права, законодательство и юридическая наука. - Одесса, 1995. – 305 с.

15. *Прієшкіна О. В.* Місцеві референдуми – найвища форма безпосереднього волевиявлення громадян: теорія і практика / О. В. Прієшкіна // *Держава і право: Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. Випуск 25.* – К. : Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2004. – С. 123-130.

Н. В. Заяць

Пути совершенствования деятельности представительных органов местного самоуправления в Украине.

В статье рассмотрены проблемные направления деятельности органов местного самоуправления как представительных, а также осуществлена попытка формулировки законодательных путей их совершенствования. В частности предлагается внесение изменений в Закон Украины "О местном самоуправлении" относительно совершенствования правового статуса председателя местного совета как представительного органа.

N. V. Zayats

Ways of perfection of activity of representative organs On local self-government in Ukraine.

Problem directions of activity of organs of local self-government as representative are considered in the article, and also realizable attempt of formulation of legislative ways of their perfection. In particular making alteration is offered in Law of Ukraine "On local self-government" in relation to perfection of legal status of chairman of local advice as representative organ.